

Список використаних джерел

1. Нові інформаційні технології в птахівництві / В. А. Барило, М. М. Луценко // Сучасне птахівництво. - 2016. - № 1-2. - С. 19-20. [Електронний ресурс]: Режим доступу http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sps_2016_1-2_8
2. Corkery G, Ward S, Kenny C and Hemmingway P, 2013. Incorporating Smart Sensing Technologies into the Poultry Industry. J. World's Poult. Res. - С. 106-107. [Електронний ресурс]: Режим доступу <https://core.ac.uk/download/pdf/35316433.pdf>

УДК: 636.4"364"

СВИНАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ – ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Гарматюк К.В, доктор філософії

Одеський державний аграрний університет

Постановка проблеми. Війна негативно впливає на економіку країни, що має прямий вплив на свинарство. Зниження виробництва, зруйновані ферми, збитки у військовій зоні та втрати усіх видів інфраструктури створюють серйозні перешкоди для розвитку свинарства.

Втрата земель та обмежений доступ до ресурсів необхідних для вирощування кормів для свиней призвели до обмеженого доступу до таких ресурсів як вода та зменшення площі земель під вирощування кормів для свиней.

Ситуації в деяких регіонах країни призвели до втрати тварин та зниження виробництва свинини, оскільки відбувалося знищення свинарників, порушувалися нормальні режими годівлі, догляду та медичного обслуговування тварин, втрачалися ринки збуту. Як наслідок, склалася досить нестабільна ситуація на ринку – нестабільність ринку збуту, обсяг виробництва зменшився щонайменше на 10%, підвищилася ціна [7].

Тож, вирішення питання подальшого розвитку сучасного свинарства України є нагальною проблемою, потребуючою рішення для збереження галузі та забезпечення населення продуктами харчування.

Мета роботи. Визначити основні проблеми з якими стикається галузь свинарства в умовах війни та визначити найбільш оптимальні шляхи подальшого розвитку свинарства в Україні.

Матеріали та методика досліджень. Наукові дослідження проводили у період із 2016 по 2018 рр. на поголів'ї свиней великої білої породи, гібридних матках (F1 ½ (ВВ+Л)), кнурах-плідниках сучасних м'ясних порід та гібридах закордонної селекції (ландраси, п'єтрен, термінальні кнури – кантор) в умовах ТОВ «Агрофірми «Шаболат» Білгород-Дністровського району Одеської області згідно загальноприйнятих у свинарстві методик [11].

Результати досліджень.

Галузь свинарства відіграє провідну роль у забезпеченні продовольчої безпеки населення, підтвердженням цього є те, що у загальному м'ясному балансі споживання свинини складає понад 40%. Докорінні зміни на шляху до євроінтеграційних прагнень українського аграрного сектору породжують зміни у розвитку та функціонуванні свинарської галузі [3].

Свинарство залишається важливим сектором для забезпечення населення продуктами харчування та економічної активності у сільській місцевості [1,5,6].

За 2022 рік в цілому в Україні поголів'я свиней скоротилося на 11,8%, що становить 4,9 млн голів. В останні роки свинарство України набувало промислового значення. Однак, зараз частка підприємства від загального свинопоголів'я становить 64%. На початок 2022 року на підприємствах налічували 3,5 млн голів свиней, а за рік даний показник скоротився на 11,6% - до 3,1 млн.

Серед господарств населення також спостерігалось скорочення поголів'я – за 2022 рік на 12,3%. Хоч, ця тенденція спостерігалася протягом останніх років, однак війна пришвидшила цей процес [4,3].

В результаті аналізу виявлено такі проблеми у нинішньому свинарстві:

- господарства стикнулися із порушенням ланцюгів постачання ресурсів такі як корми, ветеринарні препарати, проблеми з транспортуванням тварин між комплексами чи на забій, нестача персоналу через їх вимушену евакуацію;

- промисловий сектор свинарства втратив щонайменше 10-ту частину «стартової» чисельності свиноматок у 2022 році, а за прогнозами у 2023 році загальна кількість голів свиней у державі знизиться до 5-мільйонної відмітки [8];

- закупівельна ціна свиней забійних кондицій у середньому вища за показник минулого року, щонайменше на 22 % [5,9,10];

- імпорт закордонної продукції знизив попит м'ясопереробної індустрії на вітчизняну продукцію, а отже послабив вітчизняних виробників і призвів до зниження їх рівня рентабельності, що в свою чергу може вплинути на їх існування як господарств в цілому;

- в умовах війни стримується подальший розвиток господарств, через можливі ризики, такі як неможливість реалізації свинини, низький рівень рентабельності, військові дії.

Тож, для вирішення цих проблем пропонуємо:

- запроваджувати заходи по відновленню та зміцненню сільськогосподарської інфраструктури, включаючи енергопостачання, дорожню мережу та засоби зв'язку, що забезпечуватимуть ефективну роботу свинарства навіть у воєнних умовах;

- розробити системи підтримки свинарських підприємств, зокрема через надання кредитів, субсидій чи інших фінансових інструментів, що допоможе забезпечити стійке функціонування галузі;

- розроблювати стратегії пошуку нових та розширення існуючих ринків збуту свинини, включаючи залучення іноземних партнерів та розвиток експортних можливостей;

- впроваджувати ІТ-технології у розвитку та просуванні продукції свинарства. Сучасні ІТ-технології відкривають досить широкі можливості для маркетингу та продажу продукції даної галузі шляхом створення веб-сайтів або використання платформ електронної торгівлі для просування та продажу продукції. Соціальні медіа дозволять залучити цільову аудиторію, продемонструвати переваги продукції та взаємодіяти з потенційними покупцями. За допомогою цих заходів можна збільшити вплив на зростання продажів, навіть в умовах воєнного конфлікту;

- підтримувати та розвивати наукові дослідження й інновації, а саме підтримка дослідницьких проектів та інноваційних рішень у свинарстві, що призводитимуть до підвищення продуктивності, ефективності та стійкості галузі свинарства в умовах війни;

- використовувати найбільш оптимальні породні поєднання з більшою інтенсивністю росту, задля отримання більшого виходу м'ясної продукції за невеликий термін в сучасних умовах, оскільки є найбільш адаптованим до технології помірної інтенсивності, оскільки інтенсивність росту відіграє ключову роль у товарному свинарстві та забезпечує економічну доцільність виробництва продукції. В сучасних умовах, створених вимогами в результаті війни необхідні тварини, які є менш вибагливими. Тож, за попередніми нашими дослідженнями встановлено, що використання гібридів поєднання зі збільшеною умовною часткою кровності породи ландрас – $\frac{3}{4}$ ландрас + $\frac{1}{4}$ велика біла, є одним з найбільш оптимальних породних поєднань, оскільки мають досить високі показники продуктивності: вік досягнення живої маси 100 кг – 167,7 дні, собівартість одиниці продукції (на момент дослідження) складала 27,67 грн, кількість додатково отриманого прибутку в розрахунку на одну тварину складала 447,31 грн [2].

Висновки. Забезпечення стійкого розвитку свинарства в умовах війни допоможе зменшити вплив «конфлікту» на галузь свинарства та забезпечити стабільне виробництво свинини в подальшому, що в свою чергу надасть можливість створити фінансову подушку для нашої країни як для розвитку сільського господарства, так і для економіки країни. Надасть можливість забезпечити потреби національного ринку та забезпечити безпеку продовольчої країни, зберегти та створити робочі місця в сільському регіоні, створить стійке виробництво свинини, що забезпечить соціальну стабільність та благополуччя громадян.

Тож, забезпечення стійкого розвитку свинарства в умовах війни має важливе значення для економічного, соціального та продовольчого секторів країни.

Список використаних джерел

1. Внаслідок війни вітчизняне свинарство втратило близько 12% поголів'я. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/vnaslidok-vijni-vitciznane-svinarstvo-vtratilo-blizko-12-pogoliva> (дата звернення: 04.06.2023)
2. Гарматюк К. В. Збільшення у фінальних товарних гібридів умовної кровності по породі ландрас до 75 % як запорука успіху при гібридизації в умовах промислового свинарства. *Матеріали науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу та аспірантів* (м. Одеса, 7–8 квітня 2020). Одеса : ОДАУ, 2020. С. 6-7.
3. Гопка М. З чим свинарство України й світу увійшло у 2023 рік. URL: <https://agrotimes.ua/opinion/z-chym-svynarstvo-ukrayiny-j-svitu-uvijshlo-u-2023-rik> (дата звернення: 04.06.2023)
4. Грищенко Н. П. Розвиток свинарства в Україні. *Науковий журнал «Тваринництво та технології харчових продуктів»*, 2017, № 271. С.16-23.
5. За підтримки Програми USAID АГРО, українські виробники свинини вивчатимуть сучасні виробничі моделі для відновлення галузі. URL: <http://asu.pigua.info/news/1315/?type=asu> (дата звернення: 04.06.2023)
6. Закупівельні ціни на свинину у живій вазі з початку року зросли на 22% - KSG Agro. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/zakupivelni-cini-na-svininu-u-zivij-vazi-z-pocatku-roku-zrosli-na-22-ksg-agro> (дата звернення: 04.06.2023)
7. Михалко О. Г. Сучасний стан та шляхи розвитку свинарства в світі та Україні [Електронний ресурс] / О. Г. Михалко // Вісник Сумського національного аграрного університету : науковий журнал. – Сер. «Тваринництво» / Сумський національний аграрний університет. – Суми : СНАУ, 2021. – Вип. 3 (46). – С. 61-77 (дата звернення: 04.06.2023)
8. Немцева Ю. Поголів'я свиней за час війни скоротилося на 10% — АСУ. URL: <https://kurkul.com/news/30845-pogolivyya-sviney-za-chas-viyni-skorotilosya-na-10--asu> 04.06.2023
9. Оприлюднено ТОП-5 індикаторів стану вітчизняного свинарства за підсумками 2022 року. URL: <https://www.seeds.org.ua/opublikovano-top-5-indikatoriv-stanu-vitchiznyanogo-svinarstva-za-pidsumkami-2022-roku1/> (дата звернення: 04.06.2023)
10. Свині забійних кондицій. URL: <https://www.pigua.info/uk/post/tag/%D1%81%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D1%96+%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9> (дата звернення: 04.06.2023)
11. Сучасні методики досліджень у свинарстві / В. П. Рибалко, М. Д. Березовський, Г. А. Богдановта та ін. Полтава : ІС УААН, 2005. 228 с.